

clearingcentralen skal drage omsorg for, at clearinggen og afviklingen foregår på sikker og effektiv vis, jf. § 52, vil der typisk være tale om tekniske og uddannelsesmæssige krav til deltagerne samt krav om at gennemgå en test for at sikre, at deltagerne kan anvende det pågældende clearing- og afviklingssystem korrekt. Udgangspunktet er, at clearingcentralen kan fastsætte nærmere krav til clearingdeltagerens kapitalgrundlag, så længe kravene er sagligt begrundede og ikke-diskriminerende. Endvidere vil en clearingcentral kunne træffe afgørelse om, at det er en betingelse for at indgå en tilslutningsaftale, at der tillige er indgået en aftale om netting, jf. kap. 18. Opregningen er ikke udtømmende.

Det følger af investeringssservicedirektivets artikel 15, stk. 1, at kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber, der har det europæiske pas til at udøve investeringservice, enten direkte eller indirekte skal have adgang til en clearingcentral. For udenlandske kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber gælder adgangen såvel ved filialetablering som ved grænseoverskridende investeringservice. I det omfang kreditinstitutter og/eller fondsmæglerselskaber ikke selv kan blive clearingdeltagere, eksempelvis fordi de ikke opfylder clearingcentralens krav til kapital, bør clearingcentralen via tilslutningsaftalerne virke for, at de har adgang til at få clearet og afviklet værdipapirtransaktioner gennem en clearingdeltager eller direkte gennem clearingcentralen. Clearingcentralen skal i den forbindelse sørge for, at de betingelser, der stilles fra clearingcentralens side efter stk. 4, ikke er i strid med EU-retten, hvilket bl.a. betyder, at der skal være tale om sagligt begrundede, ikke-diskriminerende krav. Da der med adgangen til at få clearet og afviklet værdipapirtransaktioner alene menes, at der skal stilles en afviklingskonto til rådighed, vil der som udgangspunkt kun kunne stilles tekniske krav ud over minimumskapitalkravene i henholdsvis kapitalkravsdirektivet og direktivet om solvensnøgletal for kreditinstitutter.

Hvis der derimod knyttes kreditfaciliteter til afviklingskontoen, eller der er tale om garantier eller partsforhold, vil clearingcentralen og de clearingdeltagere, der clearer for andres regning, selvsagt være frit stillet med hensyn til at foretage en nærmere kreditvurdering og i givet fald til at kræve sikkerhedsstillelse.

Der henvises til § 88, stk. 2, hvor der er mulighed for at indbringe en afvisning af at blive clearingdeltager for Fondsrådet.

Efter stk. 4 skal clearingcentralen endvidere fastsætte de betingelser, som centralen stiller til clearingdeltagere om dækning af risici. Disse betingelser kan dreje sig om krav om margin- eller anden

sikkerhedsstillelse, f.eks. krav om pengeinstitutgaranti. Clearingdeltagerne kan klare egne og/eller tredjemands transaktioner.

Forslaget svarer til, hvad der hidtil har været gældende for Garantifonden for Danske Optioner og Futures. Garantifondens bestyrelse fastsætter de almindelige kontraktsbetingelser, der gælder for brugere og kunder, herunder marginregler om afdækning af risici ved marginindbetaling.

Af § 83, stk. 7, fremgår det, at Fondsrådet får mulighed for at give clearingcentralen pålæg om at ændre tilslutningsreglerne, herunder vilkårene for tilslutning som direkte clearingdeltagere, eller udstede supplerende regler til de regler, den enkelte clearingcentral fastsætter. Hjemlen skal anvendes til at sikre markedets funktion, herunder at der hersker en effektiv konkurrence på markedet og, at indirekte clearingdeltagere har adgang til at få clearet og afviklet værdipapirtransaktioner på effektive vilkår.

Som foran nævnt er der åbnet mulighed for, at f.eks. institutionelle investorer kan opnå adgang til at klare og afvikle egne værdipapirtransaktioner.

På den baggrund kan stk. 4 sammenholdt med § 83, stk. 7, anvendes til at sikre, at der ikke diskrimineres, og at clearingcentralen, dersom den ikke selv benytter sin hjemmel i stk. 3 til at udvide kredsen af dem, der har adgang til at indgå tilslutningsaftale, af Fondsrådet kan pålægges at optage en bredere kreds af clearingdeltagere.

Fondsrådet skal ved anvendelse af sin kompetence tage udgangspunkt i Rådets formålsbestemmelse, jf. forslaget § 83, stk. 1, herunder hensynet til investorbeskyttelse, ligebehandling af markedsdeltagere og international konkurrenceevne. Det skal være sandsynliggjort, at de direkte clearingdeltagere har tilsidesat hensynet til de indirekte clearingdeltagere på en uacceptabel måde og påført de indirekte clearingdeltagere urimelige clearingvilkår. Det kan være tilfældet, hvis det kan påvises, at prisniveauet væsentligt overstiger, hvad der står i et rimeligt forhold til de direkte og indirekte omkostninger, der har været forbundet med etableringen af clearingcentralen, og som følger af varetagelsen af centralens løbende drift og udvikling. Fondsrådet kan forlange, at parterne i en tvist fremlægger oplysninger herom.

Såfremt Fondsrådet efter de fremlagte oplysninger finder, at de direkte clearingdeltagere har påført de indirekte clearingdeltagere urimelige clearingvilkår, forudsættes Fondsrådet at pålægge de direkte clearingdeltagere at ændre disse vilkår inden for en frist fastsat af Fondsrådet under hensyn til omfanget af de ændringer, som skal gennemføres. Fondsrådet kan dog ikke i denne forbindelse fastsætte hvilke priser, de direkte clearingdeltagere må opkræve hos de